

Sygn. akt I C 1303/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Skowron

Protokolant: Ewelina Urbańska

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013 r.

w Z.

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powoda, W. S., kwotę 425 zł (czterysta dwadzieścia pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2012 r. do dnia zapłaty,

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 107 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt I C 1303/12

UZASADNIENIE

Powód, W. S., wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Powiatu (...) kwoty 425 zł wraz z ustawowymi odsetkami (od dnia 1 maja 2012 r. do dnia zapłaty) i kosztami procesu. W uzasadnieniu żądania wyjaśnił, że za wydaną mu w grudniu 2004 r. kartę pojazdu - sprowadzonego przez niego z obszaru Unii Europejskiej - uiścił opłatę w kwocie 500 zł. Podniósł, że przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, na podstawie którego została ona od niego pobrana, był sprzeczny z prawem wspólnotowym. Wskazał, że opłata za wydanie karty pojazdu powinna była wynosić 75 zł (w takiej bowiem wysokości została określona w kolejnym rozporządzeniu regulującym tę materię [Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu] i tyle też wynosiła opłata za wydanie wtórnika karty zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu). Zaznaczył, że opłata w części przenoszącej 75 zł była świadczeniem nienależnym. Podał, że pozwany – pomimo skierowanego do niego wezwania do zapłaty – nie wypłacił mu dochodzonej kwoty.

Pozwany Powiat (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu. Zarzucił, że zgodnie z art. 80 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Dodatkowo podniósł, że powód nie udowodnił, że uiścił opłatę za wydanie karty pojazdu, ani też nie wykazał, że istotnie sprowadził samochód z kraju należącego do Unii Europejskiej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 grudnia 2004 r. został zarejestrowany w Polsce samochód V. (...), nr rej. (...). Samochód ten był wcześniej (w 1989 r.) zarejestrowany za granicą. W dacie rejestracji w Polsce jego właścicielem był mieszkaniec Z., W. S.. W związku z rejestracją auta została mu wydana karta pojazdu. W dniu 23 kwietnia 2012 r. W. S. wezwał Powiat (...) do zwrotu, w terminie 7 dni, kwoty 425 zł, stanowiącej nienależną część opłaty za wydanie karty pojazdu.

(dowód:

- karta pojazdu nr (...) [k 7];
- wezwanie do zapłaty z dnia 16 kwietnia 2012 r. wraz z potwierdzeniem odbioru [k 8-9])

Sąd zważył, co następuje:

Kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego – o ile nie jest to nowy samochód wprowadzony do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez jego producenta lub importera - wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) właściciela auta, przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w zw. z art. 73 ust. 1 tej ustawy).

Wydanie karty pojazdu jest konsekwencją zarejestrowania samochodu; decyzja w tym przedmiocie jest z kolei uzależniona od wcześniejszego uiszczenia wymaganych opłat; jeżeli nie zostaną one wniesione, podanie o zarejestrowanie pojazdu – zgodnie z art. 261 § 2 k.p.a. - podlega zwrotowi (por. uchwałę NSA w W. z dnia 4 lutego 2008 r., I (...) 3/07). Z faktu wydania karty pojazdu można zatem wyprowadzić domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że właściciel auta uiścił żadaną za jej wydanie opłatę.

Stosownie do § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pobierana była opłata w wysokości 500 zł.

Samochód powoda został po raz pierwszy zarejestrowany w Polsce w dniu 1 grudnia 2004 r. (w czasie obowiązywania rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu). Nie był to samochód nowy, który zostałby sprowadzony do Polski przez jego producenta lub importera, zatem przed otrzymaniem karty pojazdu powód musiał uiścić opłatę w kwocie 500 zł za jej wydanie. Ze względu na to, że mieszkał w tym czasie w Z. wniosek o wydanie karty pojazdu rozpoznawał Starosta (...), a sama opłata została wniesiona na rzecz Powiatu (...) (stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego stanowiła bowiem jego dochód [por. wyrok TK z dnia 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04, wyrok WSA w Warszawie z dnia 17 lutego 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 2972/05 i wyrok SN z dnia 15 czerwca 2007 r., sygn. akt II CNP 37/07]).

Powód istotnie nie wykazał, że samochód V. (...), nr rej. (...), został przez niego sprowadzony z obszaru Unii Europejskiej. Nie miało to jednak znaczenia o tyle, że § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu oprócz tego, że pozostawał w sprzeczności z art. 90 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (por. postanowienie TS z dnia 10 grudnia 2007 r., sygn. akt C-134/07), był także niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok TK z dnia 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04). Wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu ustalona w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu uwzględniała - oprócz rzeczywistego znaczenia karty dla rejestracji pojazdu oraz kosztów związanych z jej drukiem i dystrybucją (czyli elementów wymienionych w art. 77 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym) - również inne koszty administracji publicznej, nie przewidziane w ustawowym upoważnieniu jako składniki tej opłaty. W efekcie jej wysokość została określona z przekroczeniem

delegacji ustawowej; w części wynikającej z jej podwyższenia opłata ta w istocie stanowiła nową daninę publiczną (których wprowadzanie zarezerwowane jest dla aktów prawnych o randze ustawy).

Pomimo odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy obowiązującej § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (do dnia 1 maja 2006 r.), przepis ten był sprzeczny z ustawą i niekonstytucyjny od samego początku jego obowiązywania (por. wyrok NSA w W. z dnia 17 września 2008 r., sygn. akt I OSK 1340/07).

Zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dnia 2 kwietnia 1997 r., sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. W konkretnej sprawie sąd może pominąć niekonstytucyjny przepis wydając rozstrzygnięcie wyłącznie w oparciu o przepisy Konstytucji i ustawy – również w sytuacji odroczenia utraty jego mocy obowiązującej (por. wyrok SN z dnia 7 marca 2003 r., sygn. akt III RN 33/02, wyrok NSA z dnia 16 stycznia 2006 r., sygn. akt I OPS 4/05, wyrok NSA w W. z dnia 23 lutego 2006 r., sygn. akt II OSK 1403/05 oraz wyrok SO w Jeleniej Górze z dnia 18 lutego 2010 r., sygn. akt II Ca 59/10).

Powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o przepisy o nienależnym świadczeniu (art. 410 k.c.); tym samym w sprawie dopuszczalna była droga sądowa (por. uchwałę SN z dnia 16 maja 2007 r., sygn. akt III CZP 35/07 i uchwałę SN z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZP 24/12).

Roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia – o ile nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – przedawnia się w okresie dziesięcioletnim (art. 118 k.c.). W przypadku świadczenia, którego podstawa prawna odpadła po jego wykonaniu, roszczenie takie staje się wymagalne z dniem jej odpadnięcia (por. wyrok SN z dnia 8 grudnia 2006 r., sygn. akt V CSK 229/06). W sprawie roszczenie powoda stało się wymagalne w dniu 2 maja 2006 r. i nie uległo przedawnieniu.

Podlegające zwrotowi opłaty za wydanie karty pojazdu, które zostały nienależnie pobrane przed dniem 1 stycznia 2010 r. (tj. dniem, w którym – z wyjątkami – weszła w życie ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) nie są nadpłatami w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, lecz świadczeniami pieniężnymi pobranymi bez podstawy prawnej (por. uchwałę SN z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZP 24/12). W efekcie nie stosuje się do nich – przez odesłanie z art. 67 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zw. z jej art. 60 pkt 7 - przepisów regulujących kwestie zwrotu nadpłaty należności publicznoprawnej (w szczególności art. 80 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, przewidującego wygaśnięcie prawa do zwrotu nadpłaty).

Uiszczona przez powoda, w części przewyższającej kwotę 75 zł, opłata za wydanie karty pojazdu była świadczeniem nienależnym (podstawa tego świadczenia – po jego wykonaniu – odpadła) i pozwany – jako wzbogacony na skutek jej pobrania - był zobowiązany do jej zwrotu (art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c.). W sprawie, przy rozstrzyganiu, Sąd pominął – jako niekonstytucyjny – przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, wprowadzający opłatę w kwocie 500 zł. Przyjął przy tym, że należna za wydanie karty pojazdu opłata zamykała się kwotą 75 zł (przewidziana w tym rozporządzeniu wysokość opłaty za wydanie wtórnika karty pojazdu oraz w kolejnym rozporządzeniu [Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu] wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu przy jego pierwszej rejestracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Należność powoda stanowiła różnicę pomiędzy opłatą pobraną (500 zł) a rzeczywiście przypadającą pozwanemu (75 zł) i wynosiła 425 zł.

Obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (por. wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 r., sygn. akt V CK 461/03). Zwrot powinien nastąpić po wezwaniu dłużnika (art. 455 k.c.). W sprawie oznaczony w wezwaniu skierowanym do pozwanego termin spełnienia świadczenia wypadał w dniu 30 kwietnia 2013 r. Wobec jego bezskutecznego upływu, powodowi - od dnia 1 maja 2012 r. - należały się odsetki ustawowe od kwoty 425 zł (art. 481 § 1 i 2 k.c.).

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. – zasądzając je od pozwanego. Koszty zastępstwa procesowego zostały ustalone na podstawie § 2 w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego.